

Назва дисципліни, обсяг у кредитах ЄКТС	Основи охорони праці, 3 кредити
Загальна інформація про викладача	Лоза Василь Григорович, старший викладач кафедри Безпеки життєдіяльності, телефон кафедри: 373-15-81, адреса електронної пошти: kafbjd44@gmail.com
Семестр, у якому можливе (планується) вивчення дисципліни	7-й або 8-й семестр відповідно до навчального плану.
Факультети/ННЦ, студентам яких пропонується	Механічний факультет
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	<p>Компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до ефективного використання положень нормативно-правових документів з охорони праці в своїй діяльності; - Вміння оцінити середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства; - Володіння основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу; - Здатність приймати рішення щодо безпеки в межах своїх повноважень; - Навики здійснення безпечної діяльності; - Здатність аналізу наявності небезпечних та шкідливих виробничих чинників; - Здатність застосовувати знання з електро- та пожежної безпеки. - Здатність організовувати роботу відповідно до вимог охорони праці та пожежної безпеки на об'єктах залізничного транспорту при їх побудові, експлуатації та ремонті. <p>Очікуванні результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Використовуючи знання з охорони праці та нормативно-правових актів за допомогою певних методик із врахуванням специфіки підприємства: <ul style="list-style-type: none"> - контролювати відповідність умов праці чинним нормам; - розробляти заходи профілактики нещасних випадків; - визначати фактори пожежної небезпеки об'єктів, пов'язаних з фаховою діяльністю; - вживати відповідних заходів з тим, щоб максимально зменшити небезпеку. 2. Вміти застосовувати знання з електро- та пожежної безпеки. 3. Вміти володіти культурою безпеки й ризик-орієнтованим мисленням, при якому питання безпеки життя, здоров'я й навколишнього середовища розглядаються як найважливіші пріоритети.
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Знання з фізики, хімії, математики, безпеки життєдіяльності, електротехніки, технічної механіки.
Основні теми	16 годин лекцій та 16 годин практичних занять (як мінімум)

дисципліни	<p>Основні теми лекцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці. - Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони. - Освітлення виробничих приміщень. Природне та штучне освітлення - Виробничий шум, вібрація, ультразвук. Іонізуючі та електромагнітні випромінювання - Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Небезпечні зони рухомого складу, машин та механізмів - Електробезпека. - Організація безпечної експлуатації електроустановок. - Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах <p>Основні теми лабораторних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дослідження параметрів мікроклімату робочої зони - Дослідження запиленості та загазованості повітря у виробничих приміщеннях. - Визначення ефективності роботи вентиляційної установки (ВУ). - Дослідження виробничого шуму. - Дослідження та оцінка параметрів вібрації - Дослідження та оцінка параметрів штучного освітлення - Дослідження ефективності захисного заземлення - Вивчення будови сповіщувачів пожежної сигналізації установок водяного пожежогасіння. <p>Самостійна робота:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка до навчальних занять (лекцій та лабораторних). - Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях : - Санітарно-гігієнічні вимоги до планування і розміщення виробничих і допоміжних приміщень - Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці - Дії персоналу при виникненні пожежі. Забезпечення та контроль стану пожежної безпеки на виробничих об'єктах.
Мова викладання	Українська
Список основної та додаткової літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про охорону праці» [із змінами], - К., 2002 . 2. НПАОП 0.00-4.12-05 Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці. 3. НПАОП 40.1-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, К., 1998. 4. НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки України 5. ДБН В.2.5-28-2006 Державні будівельні норми «Природне і штучне освітлення», К.,-2006. 6. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень, К.,- 1999. 7.ДСН 3.3.6.037-99 Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку, К.,- 1999. 8. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації, К.,- 1999.

	<p>9. Халімовський М.О, Зацарний В.В. Основи охорони праці/ Підручник. 2-ге видання. Ткачук К.Н, та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.</p> <p>10. Яремко З.М., Тимошук С.В, Третяк О.І., Охорона праці/ навч. посіб. за ред. проф. Яремка З.М.. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.</p> <p>11. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці / Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.</p>
--	--

Силабус дисципліни

Назва дисципліни, обсяг у кредитах ЄКТС	Охорона праці в галузі та цивільний захист
Загальна інформація про викладача	Лоза Василь Григорович, старший викладач кафедри Безпеки життєдіяльності, телефон кафедри: 373-15-81, адреса електронної пошти: kafbjd44@gmail.com
Семестр, у якому можливе (планується) вивчення дисципліни	2-й, магістри
Факультети/ННЦ, студентам яких пропонується	Механічний
Перелік компетентностей та відповідних результатів навчання, що забезпечує дисципліна	<p>Компетентності:</p> <p>Здатність контролювати відповідність умов праці чинним нормам; впроваджувати організаційні та технічні заходи з метою поліпшення безпеки праці;</p> <p>Володіння навиками визначати коефіцієнт частоти травматизму для конкретних умов на основі даних щодо травматизму і кількості працюючих; організувати розслідування нещасного випадку на виробництві;</p> <p>Здатність застосовуючи нормативно-правові акти, певні методики в умовах відповідного виробничого підрозділу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювати безпечність технологічного обладнання за окремими чинниками; – оцінювати безпечність виробничих процесів за окремими чинниками; – формулювати загальні вимоги безпеки до систем, що працюють під тиском; <p>Здатність, застосовуючи нормативно-правові акти з охорони праці в умовах відповідного виробничого підрозділу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювати відповідність санітарно-гігієнічних умов праці нормам; – обґрунтовувати раціональні методи нормалізації умов праці в конкретній виробничій ситуації; – аналізувати умови праці за шкідливими факторами; – проводити інструктажі на робочому місці з питань захисту від шкідливих факторів. <p>Здатність прогнозувати можливість виникнення надзвичайних ситуацій та їх масштаби, можливі наслідки аварій і катастроф; здійснювати заходи захисту людей та матеріальних цінностей від наслідків транспортних та виробничих аварій, катастроф і стихійних</p>

	<p>лих; оцінювати хімічну, радіаційну обстановку та стійкість роботи підприємства в умовах надзвичайних ситуацій; планувати та керувати проведенням рятувальних та інших невідкладних робіт; планувати заходи з цивільного захисту, користуючись засобами зв'язку для оповіщення та управління у надзвичайних ситуаціях.</p> <p>Очікуванні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уміти впроваджувати організаційні і технічні заходи з метою поліпшення безпеки праці; - Розробляти і впроваджувати безпечні технології, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних та наукових досягнень в галузі охорони праці; - Уміти організовувати технологічний процес, експлуатацію та технічне обслуговування рухомого складу машин та механізмів з дотриманням заходів безпеки праці та захисту працівників від вражаючих факторів виробництва. - Знати вимоги безпеки, нормативних актів у сфері захисту працівників, матеріальних цінностей від наслідків надзвичайних ситуацій та збереження стійкості роботи об'єктів залізничного транспорту; - Управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
Опис дисципліни	
Попередні умови, необхідні для вивчення дисципліни	Знання з фізики, математики, БЖД, основ охорони праці, організації виробництва.
Основні теми дисципліни	<p>32 години лекцій</p> <p>Основні теми лекцій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародні норми в галузі охорони праці. Основні положення СУОП на залізничному транспорті; - Стан умов праці на залізничному транспорті. Атестація робочих місць за умовами праці. - Поліпшення стану виробничого середовища під час експлуатації та ремонту рухомого складу дорожніх, будівельних та колійних машин. - Травматизм та професійні захворювання в галузі. Дослідження виробничого травматизму. - Розслідування нещасних випадків, профзахворювань і аварій. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму й аварійності на виробництві - Актуальні проблеми охорони праці в наукових дослідженнях. - Вимоги НПАОП під час експлуатації, технічного обслуговування та ремонту рухомого складу, машин та механізмів. - Основні заходи пожежної профілактики на об'єктах залізничного транспорту; - Цивільний захист України – основа безпеки у надзвичайних ситуаціях; - Моніторинг та сценарний аналіз виникнення і розвитку НС; - Планування заходів з питань цивільного захисту; - Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження

	<ul style="list-style-type: none"> - Оцінка інженерної обстановки та соціально- економічних наслідків НС; - Організація і проведення рятувальних та невідкладних робіт у надзвичайних ситуаціях; - Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту; - Організація залізничних перевезень в інтересах цивільного захисту. <p>Самостійна робота:</p> <p>Підготовка до навчальних занять (лекцій та практичних). Опрацювання тем, які не викладаються на лекціях:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі - Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Методи дослідження виробничого травматизму. - Вимоги безпеки під час експлуатації основного технологічного обладнання, та при виробництві продукції. Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. - Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці. - Основні положення Кодексу цивільного захисту України - Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, комісії з надзвичайних ситуацій об'єкту. - Фінансування заходів цивільного захисту. - Використання найпростіших засобів захисту при виникненні надзвичайної ситуації. Визначення потреб у засобах захисту. - Надання самодопомоги та долікарської допомоги при ураженні під час надзвичайної ситуації.
Мова викладання	Українська
Список основної та додаткової літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про охорону праці» / [із змінами], - К., 2002 2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» / К., 2012р.; [із змінами], - К., 2014. 3. Кодекс цивільного захисту України / [із змінами], -К., 2012 4. Державний класифікатор надзвичайних ситуацій ДК 019:2010 / К., 2010. 5. Постанова КМУ від 17.04.2019р. № 337 - К., 2019. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, профзахворювань і аварій на виробництві. 6. НПАОП 40.1-1.21-98 Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів / -К., 1998. 7. НПАОП 0.00-1.80-18 ПРАВИЛА охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання. - К.,2018. 8. НПАОП 0.00-1.81-18 ПРАВИЛА охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском - К.,-2018. 9. НПАОП 63.21-1.17-08 Правила безпечної експлуатації електровозів, тепловозів та моторвагонного рухомого складу.- К., 2008. 10. НПАОП 63.21-1.24-03 Правила охорони праці під час ТО і ремонту вантажних вагонів та рефрижераторного рухомого складу- К.,2003. 11.НАПБ. В. 01.010-97/510 Правила пожежної безпеки на залізничному транспорті – К., 2010. 12. Г.С. Гогіташвілі. Система управління охороною праці / навчальний

	<p>посібник / Г. С. Гогіташвілі., - К. Основа, 2005.</p> <p>13. Левицкий А.Л., Сибаров Ю.Г. Охрана труда в локомотивном хозяйстве / учебник / под ред. Ю.Г. Сибарова.- М.: Транспорт 1981;</p> <p>14. Зеркалов Д.В. Охорона праці в галузі: Загальні вимоги / навч. посібник / за редакцією Зеркалова Д.В., - К.: «Основа». 2011. – 551 с.</p> <p>15. Зеркалов Д.В., Міхеєв Ю. В., Праховник Н.А., Землянська О. В. Цивільний захист. / навчальний посібник / Д. В. Зеркалов, Міхеєв Ю. В., Праховник Н.А., Землянська О. В – К.: «Основа», 2011.</p>
--	---